

Konferencja teherańska

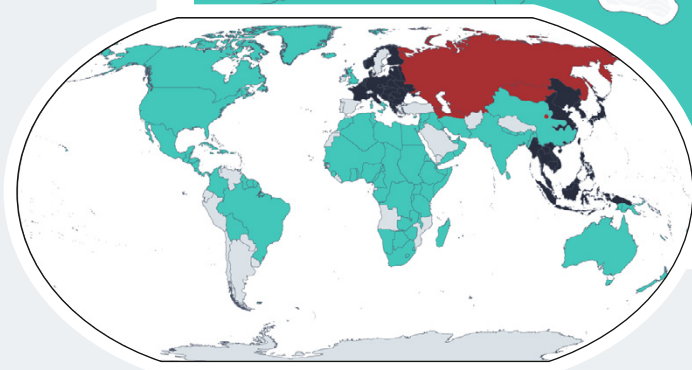
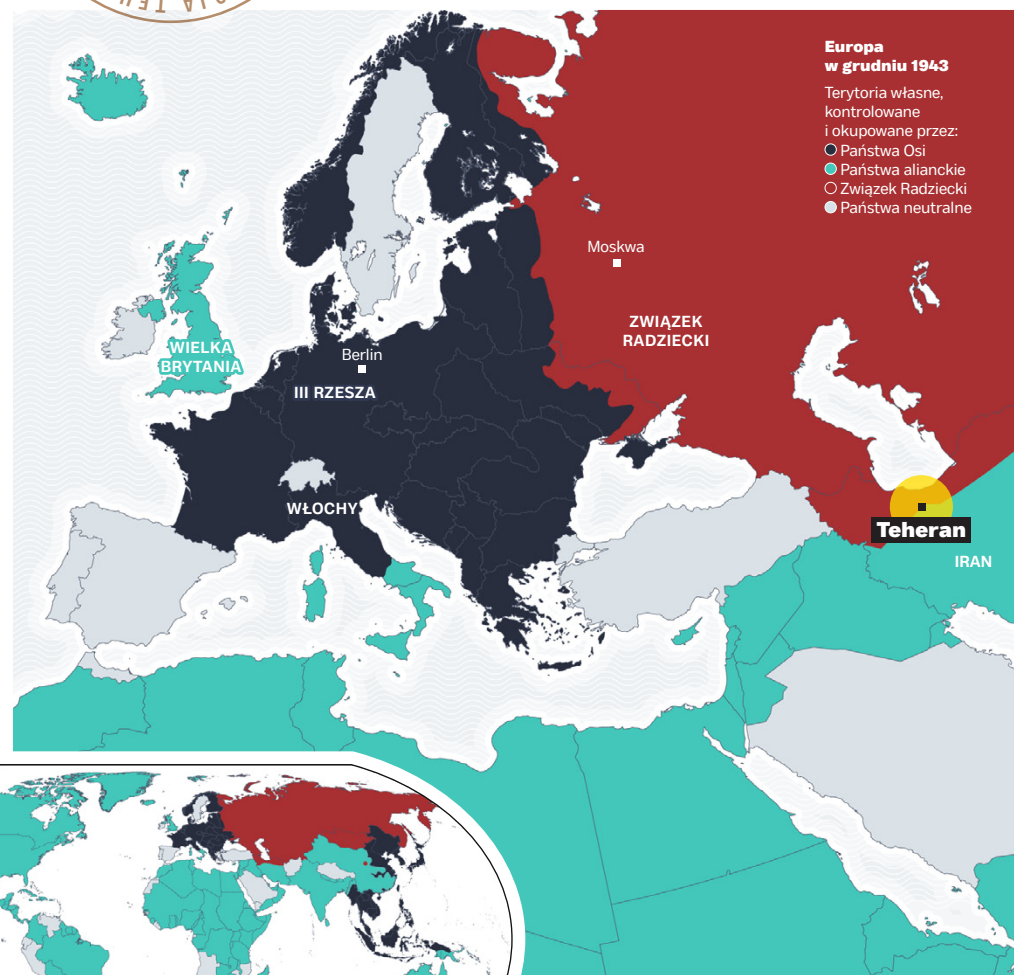
28 listopada – 1 grudnia 1943 r.

Pierwsze spotkanie Wielkiej Trójki odbyło się w ambasadzie sowieckiej w Teheranie, stolicy Iranu.

Iran był okupowany przez Wielką Brytanię i ZSRR od 1941 r. Miejsce spotkania wybrał Józef Stalin.

Konferencja nosiła kryptonim „Eureka”.

Po konferencji Wielka Trójka wydała dwa publiczne oświadczenia – **„Deklarację trzech mocarstw”** i **„Deklarację w sprawie Iranu”**. Podpisała również poufny dokument dotyczący działań wojсковych.

Mapa świata
w grudniu 1943

Okoliczności

1941

14 sierpnia

F.D. Roosevelt i W. Churchill podpisali Kartę Atlantyczną, która głosiła, że każdy naród ma prawo do samostanowienia.

1943

14–24 stycznia

Konferencja w Casablance, podczas której Churchill, Roosevelt i Charles de Gaulle postanowili kontynuować walkę, aż doprowadzi ona do bezwarunkowej (niedającej żadnych gwarancji pokonanym) kapitulacji Niemiec, Włoch i Japonii. Zgodzili się również na atak na Włochy.

23 sierpnia

Zwycięstwo Sowietów nad Niemcami w bitwie pod Kurskiem. Na froncie wschodnim rozpoczęła się ofensywa Armii Czerwonej.

22–26 listopada

Pierwsza konferencja w Kairze – Chiang Kai-shek (przywódca Republiki Chińskiej), Churchill i Roosevelt ustalili, że będą toczyć walkę z Japonią, aż doprowadzą do jej bezwarunkowej kapitulacji i odzyskają zajęte terytoria.

1942

1 stycznia

Wielka Czwórka (USA, Wielka Brytania, ZSRR i Chiny) podpisała „**Deklarację Organizacji Narodów Zjednoczonych**”, którą następnego dnia sygnowały 22 państwa. Dokument ten sformalizował koalicję przeciwko państwom Osi (Niemcy, Włochy, Japonia i ich sojusznicy) i stał się podstawą do utworzenia Organizacji Narodów Zjednoczonych.

2 lutego

Zwycięstwo Sowietów nad Niemcami w **bitwie o Stalingrad**. Punkt zwrotny w działaniach na froncie wschodnim.

10 lipca – 8 września

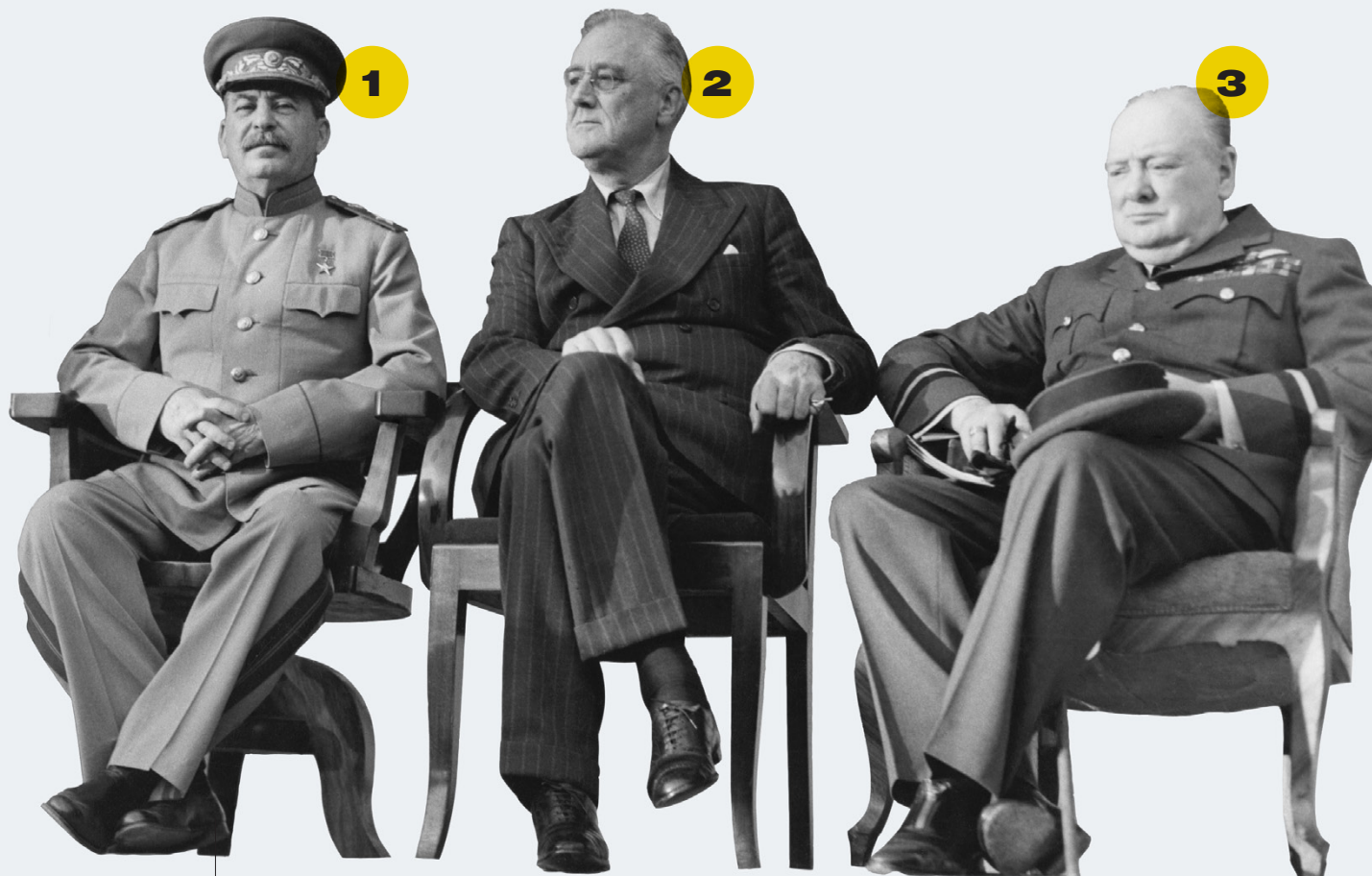
Atak wojsk sprzymierzonych na Sycylię. Południowe Włochy przeszły pod panowanie aliantów.

28 listopada – 1 grudnia

Konferencja teherańska, pierwsze spotkanie Wielkiej Trójki.

Najważniejsze postacie

Od lewej: Józef Stalin, Franklin D. Roosevelt oraz Winston Churchill przed portykiem ambasady sowieckiej podczas konferencji w Teheranie.

Wielka Trójka

1 Józef Stalin

Przywódca ZSRR

2 Franklin Delano Roosevelt

Prezydent Stanów Zjednoczonych

3 Winston Churchill

Premier Wielkiej Brytanii

Przywódcom towarzyszyły delegacje państwowe; w ich składzie znaleźli się m.in.:

Wiaczesław Mołotow
Minister spraw zagranicznych ZSRR

Harry Hopkins
Doradca prezydenta Roosevelta

Anthony Eden
Sekretarz spraw zagranicznych Zjednoczonego Królestwa

Decyzje ogólne

Organizacja Narodów Zjednoczonych – pojawiły się pierwsze dyskusje na temat sił sojuszniczych ONZ, których zadaniem byłoby zapobieganie przyszłym konfliktom militarnym.

Potwierdzono, że wojna ma się toczyć do czasu **bezwartunkowego poddania się** państw Osi.

Utworzenie **Europejskiej Komisji Doradczej** (EAC), której zadaniem było przedstawianie Wielkiej Trójce zaleceń dotyczących przyszłości krajów europejskich.

Winston Churchill z Rooseveltem i Stalinem w poselstwie brytyjskim w Teheranie podczas uroczystej kolacji z okazji 69. urodzin Churchilla, 30 listopada 1943.

Decyzje

Wojskowe

Zachodni sojusznicy zdecydowali się otworzyć nowy front w Europie – w północnej Francji w maju 1944 r. (**operacja Overlord** ❶) z jednoczesnym atakiem w południowej Francji (operacja Anvil, później Dragoon ❶). W tym samym czasie ZSRR miał przeprowadzić atak na froncie wschodnim.

Turcja ❷ przystąpi do wojny z hitlerowskimi Niemcami przed końcem 1943 r.

Alianci udzielą maksymalnego wsparcia komunistycznej partyzantce pod dowództwem Josipa Broza-Tito w okupowanej **Jugosławii** ❸.

Stalin obiecał zaatakować Japonię po klęsce Niemiec.

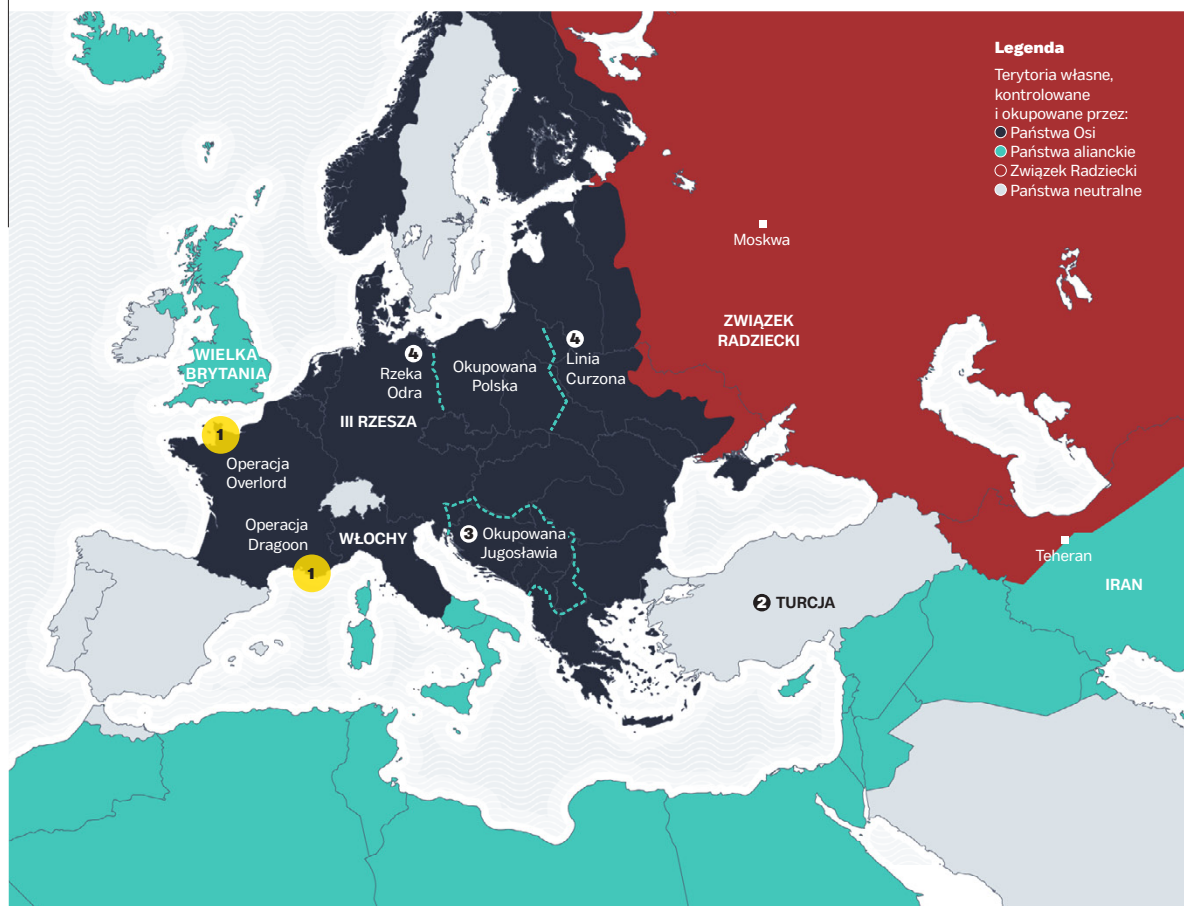

Państwa i granice

Niemcy – Wielka Trójka wspólnie uważała, że po wojnie Niemcy powinny zostać podzielone, jednak wciąż brakowało decyzji o charakterze tego podziału.

Polska – wstępne rozmowy o przesunięciu granic Polski na zachód, wschodniej do linii Curzona i zachodniej do Odry ❹.

Iranowi obiecano powojenne wsparcie finansowe, a także suwerenność i integralność terytorialną.

Skutki

Druga konferencja w Kairze

2–7 grudnia 1943

Churchill i Roosevelt spotkali się z prezydentem Turcji İsmetem İnönü, aby zachęcić jego kraj do udziału w wojnie przeciwko państwom Osi. Ostatecznie Turcja przystąpiła do wojny dopiero w 1945 r.

Operacja Overlord

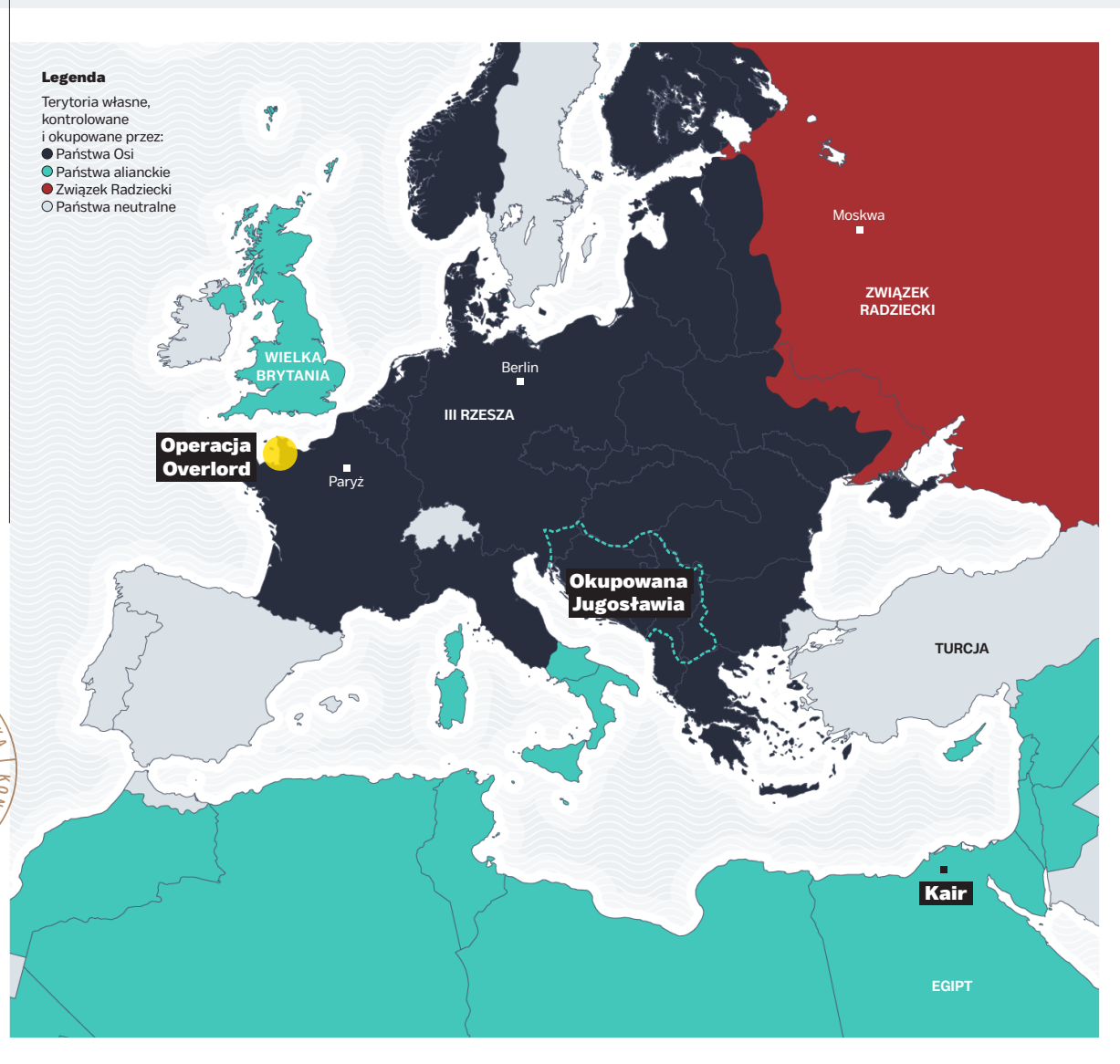
6 czerwca –
31 sierpnia 1944

Rozpoczęła się w dniu lądowania aliantów na plażach Normandii we Francji (D-Day). W ciągu trzech kolejnych miesięcy alianci wyzwolili Paryż.

Jugosławia

Partyzanci przy wsparciu aliantów wyzwolili prawie cały kraj spod okupacji niemieckiej przed przybyciem Armii Czerwonej.

European Network
Remembrance
and Solidarity

GEORG ECKERT
INSTITUTE

for International Textbook Research

Infografiki przygotowane
w ramach projektu *Hi-story
lessons. Teaching & learning about
20th-century European history.*

Prezentacja historii Europy
i poszczególnych europejskich
krajów z różnych perspektyw,
w interaktywny, angażujący
i przystępny sposób – oto główna
idea *Hi-story lessons. Teaching
& learning about 20th-century
European history.* Europejska Sieć
Pamięć i Solidarność zaprasza
nauczycieli, uczniów i wszystkich
zainteresowanych historią do
korzystania z międzynarodowej
edukacyjnej platformy on-line.

<https://hi-storylessons.eu>
<https://enrs.eu/>

Autorzy:

Zofia Zakrzewska

Instytut Historyczny,
Uniwersytet Warszawski

Współpraca:

Julita Gredecka

Konsultant ds. programu
szkolnego

Redakcja merytoryczna:

Prof. Jan Rydel

ENRS

Koordinacja:

Maria Naimska

Weronika Kann

ENRS

Projekt graficzny:

Jasiek Krzysztofiak

Tłumaczenie z jęz. angielskiego:

Edward Assarabowski

Redakcja językowa:

Mirosław Grabowski

Zdjęcia:

W kolejności pojawiania się:

- IWM (A 4815)
- MM-43-01-32 (Osborne)
- EverettCollection/EAST NEWS
- EverettCollection/EAST NEWS
- Apmages/EastNews

ENRS jest finansowany przez:

Ministry of
Culture
and National
Heritage of
the Republic
of Poland.

Minister of State
for Culture and the Media

MINISTRY
OF HUMAN CAPACITIES

MINISTRY
OF CULTURE
OF THE SLOVAK REPUBLIC

MINISTRY OF CULTURE

Infografiki w ramach projektu powstały dzięki wsparciu niemieckiego Pełnomocnika Rządu Federalnego ds. Kultury i Mediów (BKM).